

УДК 316.622-058.833

Сардак Д.О.¹, Садикіна А.С.²

¹ студ. гр. СН-111 НУ «Запорізька політехніка»

² старш.викл. НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТИЛІВ НА ЯКІСТЬ СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ

Сім'я є однією з основних соціальних інституцій, яка визначає особистісний розвиток, емоційний стан і соціальну адаптацію кожного її члена. Сучасні соціальні зміни, розвиток технологій і зміни у стилях життя створюють нові виклики для сімейних стосунків. Особливу роль у формуванні здорових і гармонійних стосунків у родині відіграє комунікація між її членами. Комуні-

каційні стилі, тобто способи та методи взаємодії людей, безпосередньо впливають на якість і стабільність сімейних стосунків. Порушення комунікаційного процесу може призводити до конфліктів, незадоволення, а в окремих випадках і до розриву стосунків. Проблеми сімейних стосунків, зокрема конфлікти та відсутність взаєморозуміння, є одними з найбільш поширених причин психологічного стресу, депресій і навіть соціальних порушень. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ), порушення в сімейних стосунках є однією з основних причин психічних розладів у дорослих, включаючи депресії, тривожні розлади, а також стресові розлади у дітей.

Сучасне суспільство стикається з численними викликами, які впливають на сімейні стосунки: війна, глобалізація, зміни в соціальних ролях, економічна нестабільність, розширення використання інформаційних технологій. Всі ці фактори змінюють традиційні моделі комунікації в родині, що може призвести до труднощів у взаєморозумінні між членами родини. За даними Державної служби статистики України, кількість розлучень за останнє десятиліття зросла на 30%, що свідчить про зростання числа проблем у сімейних стосунках [1]. Одним з основних факторів, які можуть як полегшити, так і ускладнити взаємодію в родині, є комунікаційні стилі членів сім'ї. Дослідження, проведене Американською асоціацією психологів (APA), вказує, що 65% сімейних конфліктів виникають через неефективне спілкування, що призводить до емоційного відчуження, конфліктів та, у ряді випадків, до розриву стосунків. У цьому контексті важливо з'ясувати, які комунікаційні моделі є найбільш продуктивними для підтримки гармонійних стосунків у родині та як їх можна ефективно коригувати.

Найбільш поширеними комунікаційними проблемами в сім'ї є агресивність, пасивність, маніпуляція, а також відсутність емоційної підтримки [2]. Водночас конструктивні стилі, такі як активне слухання, відкрите висловлювання почуттів та бажань, а також вміння вирішувати конфлікти мирним шляхом, є основою стабільних і довготривалих стосунків. Статистика показує, що подружжя, яке практикує ефективну комунікацію, на 40% менш схильне до розлучення порівняно з тими, хто не використовує таких методів.

Враховуючи зазначене, дослідження впливу комунікаційних стилів на якість сімейних стосунків є надзвичайно важливим для розвитку сучасної психології та соціології, адже воно може стати основою для розробки ефективних методів підтримки гармонії у родині та запобігання сімейним кризам. Тому вивчення різних типів комунікаційних стратегій у родині та їхнього впливу на емоційний клімат є необхідним кроком до вирішення численних соціальних проблем, таких як насильство в родині, зниження рівня психологічного здоров'я членів родини та розширення можливостей для профілактики сімейних криз.

Таким чином, вивчення впливу комунікаційних стилів на якість сімейних стосунків є надзвичайно актуальним для сучасної психології, соціології та соціальної роботи. Однією з основних проблем, яка виникає в контексті сучасних сімейних стосунків, є недостатнє вивчення того, як саме комунікаційні стилі (відкритість, емоційна гнучкість, конфліктність тощо) впливають на якість та стабільність стосунків у родині. Особливо актуальним є аналіз негативних комунікаційних стилів, таких як агресія, пасивність або маніпуляція, які часто стають причиною конфліктів та погіршення взаєморозуміння між подружжям, батьками та дітьми [3]. Не менш важливою є проблема пошуку ефективних методів покращення комунікації, які можуть бути використані для запобігання сімейним кризам і розвитку гармонійних стосунків у родині.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кузьміна М. О. Феномен розвитку професійної компетентності соціальних працівників у дослідженнях вітчизняних науковців / М.О. Кузьміна // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2020. – Вип. 2 (47). – С. 79–84. – Режим доступу: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.47.79-84>
2. Кузьміна М. О., Масюк О. П., Кузьмін В. В., Мещан І. В. Соціальне партнерство як інструмент підготовки соціального працівника у закладі вищої освіти / М.О. Кузьміна, О.П. Масюк, В.В. Кузьмін, І.В. Мещан // Науковий журнал Хортицької національної академії. – Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2021. – Вип. 2(5). – С. 168–176. – DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2021-5-18>
3. Forecasting Career-And Competence Indicators of a Social Worker in the Context of Digital Transformations of the Society / М. Kuzmina et al. // SHS Web of Conferences. – 2021. – Vol. 100. – DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110004005>